

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Breed Medisch Overleg
Stuurgroep Lampion
p/a Stichting Los
Kanaalstraat 243
3531 CJ Utrecht

**Directie
Zorgverzekeringen**
Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Cluster Verzekerden

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 98 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Datum 13 MRT 2014
Betreft Kabinetsreactie op rapport Nationale Ombudsman

Kenmerk
329596-117661-Z

Uw brief
28 januari 2014

In uw brief van 28 januari 2014 heeft u enige kanttekeningen geplaatst bij de kabinetsreactie op het onderzoek van de Nationale Ombudsman naar de medische zorg voor vreemdelingen, in het bijzonder inzake de medische zorg op straat. Onderstaand ga ik in op enkele bij de door u geplaatste kanttekeningen.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

In uw reactie geeft u aan dat u van mening bent dat het "de verantwoordelijkheid van de overheid is om goed toegankelijke zorg in de praktijk te waarborgen".

In de kabinetsreactie is aangegeven dat het de taak van de overheid is de balans te zoeken tussen de (wettelijke) systemen en er zorg voor te dragen dat toegankelijkheid, inhoud en kwaliteit van de medische zorg geborgd zijn, ongeacht de situatie waarin de vreemdeling zich bevindt. Binnen de grenzen van de wet- en regelgeving heeft de overheid hier een verantwoordelijkheid. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft daarbij een stelselverantwoordelijkheid om reguliere zorg in te richten, zodat de zorg toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit is en blijft. Om deze zorg ook aan illegalen en onverzekerbare vreemdelingen te kunnen bieden, is de regeling van artikel 122a Zorgverzekeringswet (Zvw) gerealiseerd.

In de kabinetsreactie is onderkend dat het voor een deel van deze mensen soms lastig is om -ondanks de wijze waarop de toegang tot de medische zorg is ingericht- de weg naar de medische zorg te vinden en de juiste zorgverlener te benaderen. De praktijk blijkt soms weerbarstig te zijn. Bij de organisatie van de medische zorg voor vreemdelingen is hier ook oog voor en is geprobeerd dit zo goed mogelijk te regelen, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke (kwetsbare) positie van vreemdelingen.

In uw reactie geeft u voorts aan dat een centrale instantie de bestaande steunorganisaties kan bijstaan en ongedocumenteerden in gebieden zonder steunorganisaties kan informeren, steunen en zo nodig voor hen kan bemiddelen.

Het kabinet heeft aangegeven dat één instantie die centraal actief bemiddelt eerder ontoegankelijkheid in de hand werkt dan dat het een probleem oplost. Immers, de hulp zou bij voorkeur geboden moeten worden ter plekke, in de woon- of verblijfplaats van de betrokken persoon om laagdrempelige toegankelijkheid mogelijk te maken. Een centrale instantie kan hierin niet voorzien.

**Directie
Zorgverzekeringen**

Cluster Verzekerden

Kenmerk
329596-117661-Z

In uw wens voor een centrale instantie gaat u voorts voorbij aan het ook door u gesignaleerde probleem dat er wantrouwen bij de doelgroep bestaat ten aanzien van overheidsinstanties en al diegenen die daarmee geassocieerd worden. Het is om deze reden dat het kabinet heeft gesteld dat het goed is dat een bemiddelende rol bij dit soort problemen vervuld wordt door organisaties die ver op afstand staan van de overheid. Het kabinet ziet in deze dan ook geen verantwoordelijkheid om dit van overheidswege tot stand te brengen.

In uw reactie merkt u op dat er ongedocumenteerden en zorgverleners zijn die deze regeling niet kennen, waardoor de toegankelijkheid tot de zorg wordt belemmerd.

Het kabinet heeft gewezen op de taken die het CVZ reeds uitvoert met betrekking tot vragen over de toegang tot of het recht op zorg op grond van de genoemde regeling. Het CVZ is een centrale instantie die ook thans al (laagdrempelige) informatie biedt ten behoeve van zorgaanbieders, zorgvragers en steunorganisaties.

Het CVZ heeft al meer dan eens huisartsen, ziekenhuizen, apothekers, GGZ en andere zorgaanbieders geïnformeerd over het bestaan van de regeling. Het CVZ heeft een laagdrempelige website voor alle vragen over de regeling; de formaliteiten zijn beperkt gehouden.

Voor zover bij de onverzekerbare vreemdelingen onbekendheid met deze regeling bestaat ligt hier uit de aard der zaak een taak voor de hulporganisaties: de overheid kan deze mensen niet persoonlijk informeren omdat niet bekend is wie deze mensen zijn of waar ze wonen.

In uw reactie heeft u enkele voorbeelden genoemd die de drempels moeten wegnemen die soms in de praktijk bestaan en waar de steunorganisaties tegen aan lopen, zoals de rol van het CVZ, de rol van de Inspectie voor de Gezondheidszorg of zorgverleners die weigeren hulp te geven.

Ik wil niet ontkennen dat er in de praktijk nog drempels bestaan waar steunorganisaties tegenaan lopen, maar ik zie niet dat de overheid altijd verantwoordelijk is voor het ontstaan of bestaan van deze drempels of -zoals u stelt -verantwoordelijk is voor het wegnemen van deze drempels.

De perceptie bij een deel van de onverzekerbare vreemdelingen dat overheidsorganisaties, het CVZ, de IGZ of zelfs een dokter het verlengde zijn van de politie, maakt de toegankelijkheid van de zorg de facto niet minder.

Het voorbeeld van een tandarts die zou hebben gedreigd met de vreemdelingenpolitie, hoe betreurenswaardig ik dit ook vind, doet mijns inziens geen recht aan de vele zorgaanbieders die gewetensvol en met toewijding hulp bieden aan onverzekerbare vreemdelingen.

Het voorbeeld van een GGZ-instelling die niet op de hoogte zou zijn van het bestaan van de CVZ-regeling of dat dezelfde instelling voor die regeling gecontracteerd is, verbaast mij in hoge mate. Dit neemt evenwel niet weg dat de overheid, in casu het CVZ, weinig meer kan doen dan al wordt gedaan om de regeling van artikel 122a Zvw onder de aandacht van zorgaanbieders te brengen.

Ten slotte geeft u uw reactie over de rol die maatschappelijke hulporganisaties kunnen vervullen bij de medische zorg voor vreemdelingen. Zoals u zelf aangeeft is Lampion een netwerkorganisatie waarin een aantal landelijke organisaties samenwerkt om informatie over zorg aan illegalen te bundelen.

**Directie
Zorgverzekeringen**

Cluster Verzekerden

Kenmerk
329596-117661-Z

Daarnaast zijn er diverse steunorganisaties vertegenwoordigd in het BMO. Vanwege het gesignaleerde wantrouwen ten aanzien van overheidsorganisaties heeft het de voorkeur dat onafhankelijke organisaties bemiddelen tussen ongedocumenteerde vreemdelingen en zorgaanbieders. In plaats van een nieuwe bemiddelende instantie in het leven te roepen, is aansluiting bij de reeds bestaande netwerken, zoals Lampion en BMO, om te bemiddelen op landelijk niveau, mijns inziens effectiever.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Zorgverzekeringen,

drs. G.G.J. Klein Ikkink